

verslagen & rapporten uit de regio

Het Koevordermeer

De actieve Fryske Feriening foar Fjildbiology heeft in de jaren 1977, 1978 en 1980 een studie gemaakt van de bodemgesteldheid, de flora, de avifauna en de mogelijke bedreigingen van het Koevordermeer bij Teroele en Idskenhuizen.

Langs het Koevordermeer heeft men acht oevertypen onderscheiden, waarvan er zeven beschreven zijn, en drie typen boezemland. Vooral heersende windrichtingen en golfslag hebben invloed op de oevers en hun begroeiing. Het minst bemeste type boezemland herbergt het grootste aantal plantensoorten. Langs het meer zijn in totaal 32 vogelsoorten broedend aangetroffen, waarbij geconstateerd werd dat het aantal broedparen per kilometer oeverlijn toeneemt met het breder worden van de kraag. Vooral de rietvelden op vaste, respectievelijke slappe bodem, zijn daarbij belangrijk en herbergen enkele voor het hele land zeldzame vogelsoorten (Bruine Kiekendief, Roerdomp, Grote Karekiet, Sprinkhaanrietzanger, Snor). De minder zeldzame tot algemene soorten hebben over het algemeen in de zelfde typen hun grootste verspreiding, maar komen daarnaast ook in de rest van de rietkraagtypen voor. De boezemlanden zijn op het stuk in het uiterste noordwesten na, van geringe omvang en bieden daarom aan een overeenkomstig gering aantal weidevogels een broedplaats. Gedurende de trek in het voor- en najaar en in de winter is het meer een rust- en foerageergebied voor kleine aantallen zwem- en duikeenden, Meerkoeten en Grote Zaagbekken. Op alle bestuurlijke niveaus is men het er over eens dat het Koevordermeer rustig moet blijven. Met andere woorden, dat grote recreatieve voorzieningen hier niet op hun plaats zijn.

Samensteller Wibe Altenburg: Het Koevordermeer. Gestencild, 80 bladzijden, 16 figuren, 11 tabellen (1983). FFF-rapport nummer 15, Fryske Marrenprojekt meldieling nû 2. Uitgave Fryske Feriening foar Fjildbiology, Leeuwarden. Verkrijgbaar door overmaking van f 7,50 op postgiro 3 982 949 ten name van Penningmeester FFF, Drachten, onder vermelding 'Koevordermeer'. Adres van de samensteller: Meeuwderbaan 4, 9724 GV Groningen.

Spaarbekken Baanhoekweg, Dordrecht

Het gestencilde jaarverslag 1980/1981 werd samengesteld door Piet Slot. Het Spaarbekken Baanhoekweg te Dordrecht werd minimaal één maal per maand bezocht in de periode van oktober 1980 - september 1981. Er werden 18 vogelsoorten broedend aangetroffen. Evenals uit de vorige jaarverslagen blijkt dat het spaarbekken van groot belang is voor overwinterende eendachtigen. De Smient is hier nog steeds de belangrijkste soort. Wanneer de rust in wintermaanden hier gehandhaafd blijft en er geen wijzigingen in de huidige toegangsregel optreedt, zal het spaarbek-

ken de functie voor de vogels zeker niet verliezen

Het ligt in de bedoeling de resultaten van vijf jaar waarnemen (1978-1979 tot en met 1982-1983) te bundelen en in een artikel te verwerken.

Het Jaarverslag 1980/1981 is te bestellen door storting van f 2,50 (porto en stencilkosten) op girorekening 2 816 581 ten name van P.G. Slot, Rivierenplein 82, 3313 HE Dordrecht.

Oostvaardersplassen-nummer van 'Recreatie'

Het tijdschrift 'Recreatie' (jaargang 20, nummer 6, 1982) heeft een rijk geïllustreerd speciaal nummer over de Oostvaardersplassen uitgegeven. J.F.W. Zuydgeest schrijft 'Over ontstaan en inrichtingsvoornemen van de Oostvaardersplassen' (bladzijden 4-9). F. Vera schrijft 'Oostvaardersplassen: Terug naar de oernatuur?' (bladzijden 10-18) en J. Verkade schrijft 'De Oostvaardersplassen: een uniek recreatiegebied' (bladzijden 19-23).

Redactiesecretariaat: Statenplein 1, postbus 80 457, 2508 GM 's-Gravenhage, 070 - 500 100. Recreatie 6/1982 van 16 augustus 1982 te bestellen door overmaking van f 4,75 op girorekening 2 562 520 ten name van de Abonnementenadministratie van 'Recreatie'. Statenplein 1, Den Haag, onder vermelding 'gaarne toezending Recreatie 6/1982, 16 augustus 1982'.

Foeragerende Lepelaars tussen Petten en Camperduin

In een gestencild verslag (8 bladzijden) hebben Ruud Costers en Erwin van der Plaats hun gegevens uitgewerkt van getelde foeragerende Lepelaars in de polders tussen Petten en Camperduin, tussen 15 april en 15 juni 1983.

Het blijkt dat de populatie van het Zwanewater zich traag herstelt van de klap in de jaren zestig. In het waarnemingsgebied prefereert de Lepelaar gebieden met een hoog zoutgehalte in het water. Het waarnemen van individueel geringde exemplaren, verschaft waardevolle informatie over het foerageerpatroon, trek en leeftijd. Het in- en uitvliegpatroon van het waarnemingsgebied laat drukke en stille uren zien. Boven Petten vliegen twee maal zoveel Lepelaars richting noord als richting zuid. Dit zijn de eerste conclusies, die de samenstellers uit hun rapport hebben gemaakt.

Eventuele belangstellenden kunnen dit gestencild verslag verkrijgen door overmaking van f 5,- op girorekening 2 335 311 ten name van R. Costers, Petten, onder vermelding 'Lepelaar-onderzoek '83'.

Vijfde verslag Roofvogels & Uilen in Noord-Holland

Dit verslag bevat voornamelijk basisgegevens in de vorm van tabellen en stippenkaarten over de periode 1974 tot en met 1982. Bij verdere evaluatie van de gegevens zal steeds worden gerefereerd aan het basismateriaal dat in dit verslag is samengebracht. De hernieuwde start van de coördinatiewerkzaam-

heden, na een onderbreking van drie jaar, is een succes geworden. Niet alleen is het werkgebied globaal verdubbeld nu de gehele provincie Noord-Holland wordt bestreken, maar ook het aantal contactadressen is uitgegroeid tot 38, waarvan een in België. Nu men de beschikking heeft over een eigen computer hoopt men daarvan in de toekomst veel gemak te hebben.

Coördinatiecommissie voor Roofvogel- & Uilenbescherming in Noord-Holland: 5e Verslag roofvogels & uilen in Noord-Holland, 1982. Gestencild, 49 bladzijden, vele kaartjes, stippenkaarten, tabellen en figuren (1983). Beperkt beschikbaar, bij voorkeur voor organisaties, die zich ook daadwerkelijk met stootvogels en uilen bezighouden. Te bestellen door overmaking van f 7.50 op rekening 35.07.45.188 van de RA-BO-Bank te Opmeer,, ten gunste van Penningmeester van de Coördinatiecommissie voor Roofvogel- en Uilenbescherming, Spanbroek. Postgiro van de bank: 379 280.

Vogelsterfte door botulisme te Amsterdam

Voorzien van duidelijke kaartjes heeft het Gemeentelijk Centraal Milieulaboratorium te Amsterdam weer een rapport uitgegeven inzake vogelsterfte in Amsterdam als gevolg van botulisme in de zomer 1982. De volgende soorten werden in de zomer 1982 met botulisme vastgesteld: Wilde Eend (2313), Kokmeeuw (11), Meerkoet (51), Fuut (4), Knobbelzwaan (17), Waterhoen (3), Kuifeend (2), gans (3). In het rapport wordt gekeken naar het aantal dode watervogels in 1982 in relatie tot de water- en luchttemperatuur, de verspreiding van de watervogelsterfte over de stad en geeft de resultaten van het bodem-slibonderzoek.

H. Heida: Vogelsterfte in Amsterdam als gevolg van botulisme, zomer 1982. Gestencild, 11 bladzijden en bijlagen, 4 figuren. Uitgave Gemeentelijk Centraal Milieulaboratorium, Amstelveenseweg 88-90, 1075 XJ Amsterdam.

Trektellingen bij Arnhem, najaar 1981

Op de telpost 'Hoge Erf' op het landgoed Warnsborn, ten noordwesten van Arnhem zijn in het najaar 1981 systematisch trektellingen verricht door leden van de Vogelwerkgroep Arnhem en Omstreken. In totaal zijn er 185 manuren geteld, tussen 20 juni en 21 november 1981. Gedurende 44 ochtendtellingen en 7 dagtellingen werden in totaal 74 vogelsoorten trekken waargenomen. Tijdens de ochtendtellingen werden 69 soorten gezien, terwijl er gedurende de dagtellingen slechts 54 soorten werden gezien. Wespandief, Rode Wouw, Smelleken, Goudplevier en Regenwulp werden uitsluitend tijdens de dagtellingen gezien na de eerste 2½ uur. Tijdens de ochtendtellingen zijn in totaal 37.843 exemplaren trekkend waargenomen, de dagtellingen leverden 7006 vogels op, waarvan 3510 in de eerste 2½ uur. Uit de grafieken blijkt dat het aantal trekkende vogelsoorten vanaf augustus toeneemt tot in oktober, waarna het langzaam afneemt. Het maximum aantal soorten tijdens een ochtendtelling bedroeg 31 soorten (5 november) en tijdens een volle-

dige dagtelling 31 soorten (3 oktober). Alle waargenomen soorten worden afzonderlijk behandeld, waarbij vele grafieken de tekst verduidelijken.

Robert Kwak & Rob Lensink: Verslag van de trektellingen op de telpost 'Hoge Erf' te Arnhem, najaar 1981. Gestencild, 35 bladzijden, veel grafieken (1982). Verkrijgbaar door storting van f 6,80 op postgirorekening 3 983 471 ten name van de Vogelwerkgroep Arnhem en Omstreken, Dieren, onder vermelding 'trekverslag 1981'.

Waarnemingen van vogeltrek boven Arnhem en methodieken voor bewerking van telresultaten

In een gestencild verslag van niet minder dan 132 bladzijden en 34 bladzijden bijlagen worden de trekwaarnemingen over de telpost 'Hoge Erf' te Arnhem in 1982 weergegeven. Tevens worden methodieken gegeven voor het bewerken van telresultaten. Gedurende 84 ochtendtellingen zijn in totaal 63.497 vogels geteld, verdeeld over 85 soorten. Tijdens de dagtellingen zijn 14.765 vogels geteld, verdeeld over 66 soorten. Zes soorten werden uitsluitend overdag gezien: Zwarte Wouw, Slechtvalk, Scholekster, Kleine Bonte Specht en Raaf. Het totaal aantal waargenomen soorten bedraagt 91 vogelsoorten. Het algemene beeld was dat de doortrek in 1982 pas laat op gang kwam.

De samenstellers hebben bijzonder veel werk gemaakt van de uitwerking van de verkregen gegevens en het zou voor elke groep die zich met trekvogeltellingen bezighoudt nodig zijn van dit verslag kennis te nemen. Het is jammer dat wij hier niet uitgebreider op dit zeer interessante verslag, waarvoor wij veel waardering hebben, kunnen ingaan.

Robert Kwak & Rob Lensink: De trek over de telpost 'Hoge Erf' te Arnhem in 1982 en methoden voor het bewerken van telresultaten. Gestencild, 132 bladzijden, 26 tabellen, vele grafieken, 13 bijlagen, vele figuren en formules (1983). Productie en verspreiding werd mogelijk gemaakt door de Inspectie Natuurbehoud Staatsbosbeheer, Utrecht. Voor serieus in vogeltrek geïnteresseerden is dit verslag gratis verkrijgbaar bij Robert Kwak, Raapopseweg 70, 6824 DT Arnhem.

Grutto

Het ecoscript van het project 'Ecologische en economische betekenis van vogels' van de Stichting Mondiaal Alternatief over de Grutto, dat wij reeds eerder in ons blad hebben besproken (Het Vogeljaar 30 (1): 50) is nu ook in de Engelse taal verschenen. De nieuwe gegevens van Poorter zijn in dit rapport toegevoegd.

Het is speciaal voor vogelliefhebbers verschenen die de problemen van de Grutto aan onderzoekers in het buitenland willen overdragen of hierover met hen van gedachten willen wisselen. Ook voor diegenen, die in Afrika aan ontwikkelingswerk doen is de tekst nu bereikbaar.

P.L.Th.A. Maréchal: Black-tailed Godwit (*Limosa limosa*). Gestencild 25 bladzijden, pentekeningen Maarten Smit (1983). Uitg. Stichting Mondiaal Alternatief, Zandvoort. Prijs f 7.50. (exclusief portokosten). Te bestellen door vermelding van 'EEBV 12.04 E. bij Project EEBV, postbus 1187, 5602 BD Eindhoven.